

Advies

Obesitasproblematiek op Aruba

December 2023

De Sociaal Economische Raad

De Sociaal Economische Raad (SER) is een bij landsverordening ingesteld onafhankelijk overleg- en adviesorgaan dat de regering adviseert over allerlei belangrijke onderwerpen van sociaal-economische aard.

In de SER hebben vertegenwoordigers van werknemers- en werkgeversorganisaties en onafhankelijke deskundigen zitting. De leden van de SER bespreken allerhande aangelegenheden op sociaal-economisch gebied en brengen hierover gevraagd en ongevraagd adviezen, nota's en rapporten uit.

Met de instelling van de SER heeft de overheid het mogelijk gemaakt voor sociale partners om zich vrijelijk en ongebonden, gevraagd of ongevraagd uit te spreken over het sociaal economische beleid.

De adviezen, rapporten en nota's van de SER zijn, nadat zij door de regering openbaar zijn gemaakt, digitaal verkrijgbaar bij de SER.

Contactgegevens van de SER

Adres : L.G. Smith Boulevard 134
Oranjestad
Aruba
Telefoon : 00297-5832713
Fax: : 00297-5838956
E-mail : info@ser.aw
Website : www.ser.aw

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Huidige situatie en de urgentie en complexiteit van obesitas	4
1.1 Definitie	4
1.2 Situatie op Aruba	5
1.3 Niet-overdraagbare ziekten (NCD's).....	7
1.4 Huidige acties/initiatieven om het probleem te bestrijden	9
2. Economische effecten	11
3. Zorgelijke aandachtspunten van de Raad m.b.t. obesitas	14
4. Conclusies en aanbevelingen	17
Bijlage 1.	24

Inleiding

Het behoeft geen betoog dat obesitas op Aruba een groot en steeds groeiend probleem is. Het eiland heeft de afgelopen decennia een aanzienlijke toename van obesitas en overgewicht gezien, vooral bij kinderen. In haar artikel in de volkskrant¹ 'One heavy island', geeft Stuijver een dramatisch beeld van het huidige obesitasprobleem op Aruba. "80 procent van de volwassen Arubanen is te zwaar en de helft hiervan obees". Het is belangrijk om te vermelden dat obesitas geen lokaal probleem is, het is een wereldwijde epidemie. Over de hele wereld worden steeds meer mensen getroffen door obesitas, een aandoening die ernstige gevolgen heeft voor de gezondheid.

Dit probleem wordt toegeschreven aan een combinatie van factoren, waaronder een sedentaire levensstijl, ongezonde voeding en een gebrek aan bewustzijn over de risico's van obesitas². Dit leidt tot een ontwikkeling van allerlei chronische aandoeningen zoals gewrichtspijnen, hart- en vaatziekten, hoge bloeddruk, kanker en suikerziekte. Daarnaast heeft obesitas grote nadelige consequenties voor o.a. het gezondheidszorgsysteem (de Algemene Ziektekosten Verzekering, AZV). Het leidt tot directe- en indirecte kosten, voor zowel het individu als voor de maatschappij (hogere zorgkosten), en het vermindert productiviteit door ziekteverzuim en verminderde werkprestaties.

Om dit probleem aan te pakken, zijn er over de jaren verschillende initiatieven gestart op het eiland. Er zijn programma's op scholen en in gemeenschappen die zich richten op het bevorderen van gezonde levensstijlkeuzes en het bieden van ondersteuning aan mensen die proberen af te vallen. Er zijn ook campagnes gestart om het bewustzijn over de risico's van obesitas te vergroten en om mensen aan te moedigen om meer te bewegen en gezonder te eten.

Hoewel deze initiatieven nuttig zijn, blijft obesitas een groot probleem op het eiland. Met dit advies wil de Raad de regering aanmoedigen om strengere acties/maatregelen te nemen in de strijd tegen de obesitasproblematiek op het eiland. Het is tijd voor de overheid om gezondheidszorg en welzijn prioriteit te geven in hun uitgebreide nationale plan. De Raad is namelijk van mening dat er meer gedaan kan worden om de obesitasproblematiek aan te pakken. Een alomvattende beleidsstrategie om de toenemende prevalentie van overgewicht en obesitas tegen te gaan is hierbij cruciaal. Het is belangrijk dat alle stakeholders

---

¹ <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/aruba-one-happy-island-maar-vooral-ook-one-heavy-island~b866a662/>

² Factoren die kunnen bijdragen aan obesitas zijn: voeding, genetica, toegang tot gezondheidszorg, levensstijl, marketing, geestelijke gezondheid, slaap en stigma.

de maatschappij samenwerken om dit probleem aan te pakken en ervoor te zorgen dat Aruba een gezonde en welvarende toekomst heeft.

Naar aanleiding hiervan heeft de Raad, in het kader van het bestrijden van obesitas ter verbetering van de gezondheidszorg en welzijn, het adviesrapport als volgt opgebouwd: in hoofdstuk 1 wordt de huidige situatie m.b.t. obesitas in perspectief gezet. In hoofdstuk 2 worden de economische effecten van obesitas voor Aruba berekend en weergegeven. In hoofdstuk 3 worden additionele zorgen van de Raad met betrekking tot het bestrijden van obesitas gegeven en tot slot worden in hoofdstuk 4 conclusies getrokken en enkele aanbevelingen gedaan.

1. Huidige situatie en de urgentie en complexiteit van obesitas

Dit hoofdstuk zal de obesitasproblematiek op Aruba illustreren, beginnend met een aantal 'key facts' over obesitas en de definitie hiervan, daarna gevolgd door de huidige situatie op Aruba omtrent obesitas en vervolgens zal er ingegaan worden op niet-overdraagbare ziekten (NCD's) die sterk gerelateerd zijn aan obesitas. Ter afsluiting van dit hoofdstuk worden enkele programma's vermeld die momenteel worden toegepast om obesitas te bestrijden op Aruba.

Elk land wordt getroffen door obesitas, sommige landen met een lager inkomen hebben zelfs de hoogste toenames in de afgelopen tien jaar laten zien. Geen enkel land heeft een daling gemeld in de prevalentie van obesitas van hun bevolking en geen enkel land is op weg om te voldoen aan het doel van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) om "geen toename te hebben op het niveau van 2010 tegen 2025"³.

'Key facts' over obesitas⁴:

- Wereldwijd is obesitas bijna verdrievoudigd sinds 1975.
- De prevalentie van overgewicht en obesitas bij kinderen en adolescenten van 5-19 jaar is dramatisch gestegen, van slechts 4 procent in 1975 tot iets meer dan 18 procent in 2016.
- In 2016 waren 39 procent van de volwassenen van 18 jaar en ouder zwaar en 13 procent obees.
- In 2020 waren 6 procent van kinderen onder de 5 jaar te zwaar of obees.
- Obesitas is te voorkomen.

1.1 Definitie

Overgewicht en obesitas worden gedefinieerd als abnormale of overmatige ophoping van vet dat de gezondheid kan schaden. Body mass index (BMI) is een eenvoudige index van gewicht voor lengte die vaak wordt gebruikt om overgewicht en obesitas bij volwassenen te classificeren. Het wordt gedefinieerd als het gewicht van een persoon in kilogrammen gedeeld door het kwadraat van zijn lengte in meters (kg/m²).

---

³ World Obesity Federation – World Obesity 2023 Report.

⁴ <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/obesity-and-overweight>

Voor volwassenen⁵ definieert de WHO-overgewicht en obesitas als volgt:

- overgewicht is een BMI groter dan of gelijk aan 25; en
- obesitas is een BMI groter dan of gelijk aan 30.

1.2 Situatie op Aruba

Onderstaande tabel 1 laat de alarmerende cijfers op Aruba m.b.t. obesitas zien:

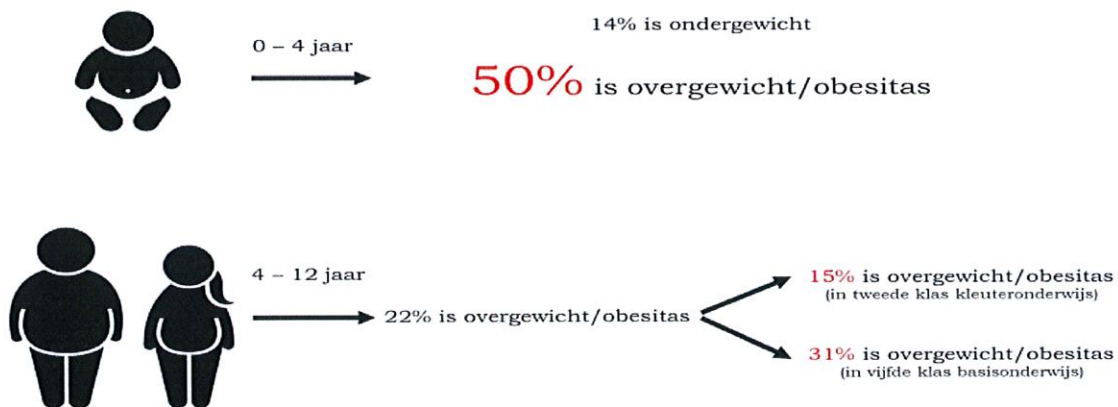
Tabel 1. BMI per categorie in 2001, 2006 en 2016 (24-65 jaar*)

	BMI	GOA 2001	STEPS 2006	GOA 2016
Ondergewicht	<18,5	0,4%	0,1%	1,5%
Normaal gewicht	≥18,5 <25	25,0%	21,7%	17,5%
Overgewicht/obesitas	≥25	74,6%	78,2%	81,0%
Waarvan overgewicht ≥25 <30		37,7%	36,3%	43,8%
Waarvan obesitas ≥30		36,9%	41,9%	37,2%

Bron: GOA Gezondheidsstatistieken 2016/2017, Deelrapport Gezondheidsstatistieken.

De prevalentie van overgewicht en obesitas bij de Arubaanse samenleving, is continu gestegen van 75 procent in 2001 tot een kolossale 81 procent in 2016 onder de volwassen bevolking tussen de 24 en 65 jaar. Bijna vier op de tien van deze volwassenen was toen obees. Deze prevalentie heeft zich op vergelijkbare wijze voorgedaan bij kinderen (zie figuur 1).

Figuur 1 overgewicht/obesitas onder kinderen

Bron: Jaarverslag WGK-OKZ 2022 en Periodieke Preventieve Gezondheidsonderzoek (PGO) 2018-2019

⁵ Voor informatie over de definitie van overgewicht en obesitas voor kinderen onder de 5 jaar en kinderen tussen 5-19 jaar door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), kunt u terecht op: <https://www.who.int/tools/child-growth-standards> en <https://www.who.int/tools/growth-reference-data-for-5to19-years>

Op zeer jonge leeftijd hebben kinderen van 0 tot 4 jaar, vaak problemen met hun hart (8%), huid (10%), ogen (8%), hoofd/schedel (15%) en taal- en spraakontwikkeling (15%)⁶ die volgens onderzoek/wetenschappelijk sterk gerelateerd zijn aan obesitas. Volgens de 'Periodieke Preventieve Gezondheidsonderzoek (PGO) voor het schooljaar 2022/2023, eet slechts 10 procent van de kinderen de dagelijkse aanbevolen hoeveelheid groenten, een derde snoept elke dag en bijna alle kinderen (97%) drinken dagelijks suikerhoudende dranken in de vorm van 'juice'. Meer dan de helft van de kinderen eet 1 keer per week een kant-en-klare maaltijd buitenshuis. Slechts 19 procent beweegt meer dan 2 uur per week na schooltijd en 40 procent van de kinderen beweegt minder dan 1 uur per week na schooltijd.

Volgens het jaarverslag van de Wit Gele Kruis (WGK), heeft ongeveer 50 procent van de kinderen op Aruba van 0-4 jaar overgewicht. Daarmee behoren Arubaanse kinderen tot de dikste van de wereld (de globale prevalentie was rond de 6 procent in 2019⁷). Voor wat betreft de adolescenten op Aruba waren er in 2012, 40 procent hiervan overgewicht of obees⁸.

De Raad heeft ook geprobeerd gegevens te verzamelen met betrekking tot een sterftecijferregister en morbide obesitas⁹ die belangrijk zijn om de omvang van de obesitasproblematiek vast te stellen, maar helaas zijn deze gegevens op Aruba nog niet beschikbaar. De gegevens over de gemiddelde levensverwachting in relatie tot obesitas, zijn wel beschikbaar/bekend, echter, deze cijfers zijn onduidelijk aangezien deze een daling laten zien in 2020 en 2021, die te wijten kan zijn aan andere factoren zoals COVID-19 (zie figuur 2).

---

⁶ Jaarverslag Wit Gele Kruis 2022.

⁷ Our world data - <https://ourworldindata.org/grapher/under-5-population> en WHO - <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/obesity-and-overweight>

⁸ <https://cbs.aw/wp/wp-content/uploads/2013/01/Youth-Health-Survey-Aruba-2012-Report.pdf>

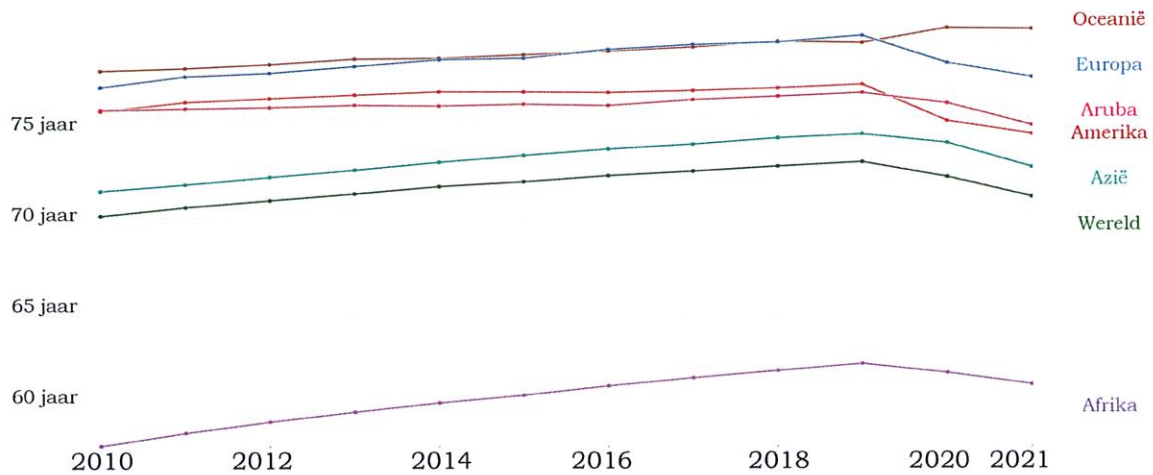
⁹ Het sterftecijferregister is een database of register dat informatie bijhoudt en registreert over sterfgevallen, met name de sterftcijfers voor verschillende oorzaken of demografische gegevens.

Morbide obesitas is wanneer een persoon een BMI heeft van 40 of hoger of een BMI van 35 of hoger en obesitas gerelateerde gezondheidsproblemen ervaart.

Figuur 2 Levensverwachting, 2010 tot 2021
 Het totale aantal jaren dat een pasgeborene naar verwachting zal leven

Bron: UN WPP (2022); HMD (2023); Zijdemans et al. (2015); Riley (2005)

<https://ourworldindata.org/life-expectancy>

Desondanks is te zien dat de levensverwachting wereldwijd (met uitzondering van landen in Oceanië) de afgelopen jaren is afgenomen. Aruba staat op de 75e plaats van de 201 landen voor wat betreft de gemiddelde levensverwachting¹⁰, dit betekent dat de gemiddelde levensduur van mensen op Aruba lager is dan die van 74 andere landen ter wereld. De oorzaken hiervan kunnen variëren, maar hebben vooral te maken met o.a. de levensstijl en de gezondheidszorg. Het illustreert de noodzaak om initiatieven te nemen die de gezondheidszorg op Aruba verbeteren, gezonde levensstijlen bevorderen en ook de economie stimuleren zodat werkgelegenheid gecreëerd kan worden die de levensstandaard verbeteren. Met deze inspanningen kan Aruba hoger scoren op de ranglijst van levensverwachting en een betere toekomst bieden voor zijn inwoners.

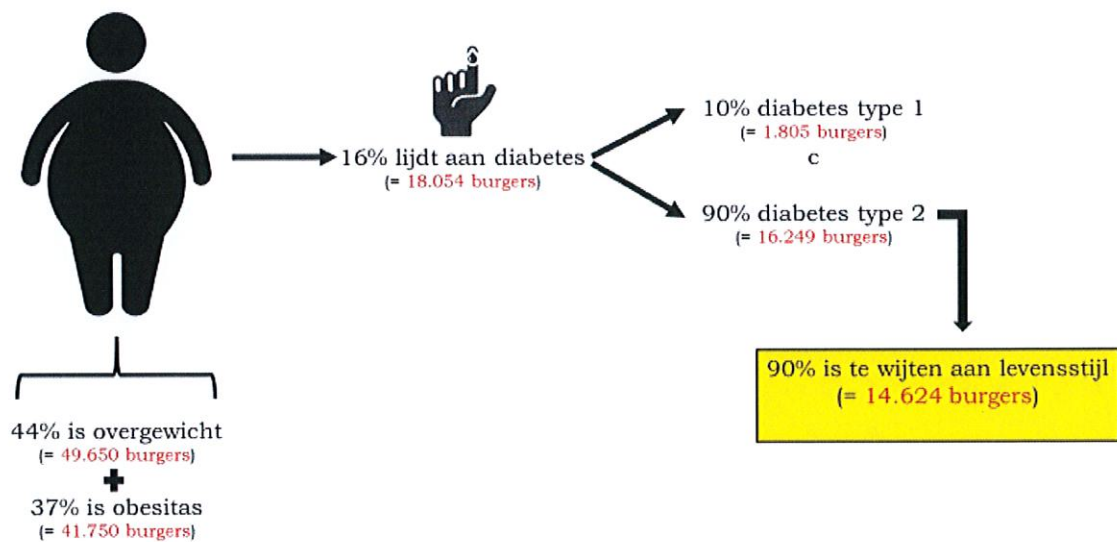
1.3 Niet-overdraagbare ziekten (NCD's)

Bij obesitas, speelt er een ernstige medische aandoening waarbij er sprake is van overmatige ophoping van lichaamsvet. Hierdoor leidt obesitas tot verschillende gezondheidsproblemen, waaronder niet-overdraagbare ziekten (NCD's).

¹⁰ <https://www.worldometers.info/demographics/life-expectancy/#countries-ranked-by-life-expectancy>

Voorbeelden van NCD's zijn hart- en vaatziekten, diabetes, kanker, psychische problemen (zoals een laag zelfbeeld en depressie) en chronische longziekten. Het overmatige lichaamsvet kan leiden tot verhoogde bloeddruk, verhoogde bloedsuikerspiegel en verhoogde cholesterolwaarden. Deze factoren kunnen op hun beurt het risico op het ontwikkelen van hart- en vaatziekten, diabetes en andere chronische ziekten vergroten. Cijfers met betrekking tot NCD's op Aruba tonen schokkende resultaten, namelijk 16 procent van de bevolking lijdt namelijk aan suikerziekte (waarvan 90% aan het "verworven" type 2), terwijl het wereldgemiddelde op 8 procent ligt (zie figuur 3). Theoretisch gezien is de 90 procent diabetes type 2 te wijten aan de levensstijl en zou dus kunnen worden gesaneerd/verbeterd, indien mensen voor een gezonde(re) levensstijl kiezen.

Figuur 3 overgewicht/obesitas en diabetes onder bevolking

Bron: GOA gezondheidsstatistieken, CBS Aruba en experts.

Ook het percentage vrouwen dat borstkanker krijgt, is op Aruba hoger dan in de rest van de wereld. Dit kan deels worden verklaard door overmatig vetweefsel dat leidt tot een verhoogde concentratie oestrogenen in het lichaam, waardoor het risico op borstkanker toeneemt¹¹.

Hoge bloeddruk, ook een NCD (ook wel hypertensie genoemd), is een ander serieus gezondheidsprobleem op Aruba. Eén van de belangrijkste factoren van

¹¹ Column - Danka Stuiver - Aruba, 'one happy island', maar vooral ook 'one heavy island'.

een hoge bloeddruk is een ongezonde levensstijl. Mensen die weinig lichaamsbeweging krijgen, een slecht dieet volgen en overgewicht hebben, lopen namelijk een groter risico op het ontwikkelen van hoge bloeddruk¹². In een onderzoek gedaan in 2016-2017, hadden 63 procent van de onderzoekspopulatie van 20 jaar of ouder een hoge bloeddruk op Aruba¹³, terwijl de prevalentie onder de wereldbevolking rond de 30 procent is.

1.4 Huidige acties/initiatieven om het probleem te bestrijden

Om dit probleem aan te pakken, zijn er over de jaren verschillende plannen en initiatieven geïmplementeerd door verschillende instellingen op het eiland, waaronder de overheid, stichtingen en gezondheidszorginstellingen. De plannen en initiatieven zijn gericht op het bieden van ondersteuning en hulp aan mensen die lijden aan obesitas, evenals het verhogen van het bewustzijn over dit onderwerp.

Op dit moment maakt de overheid gebruik van de “National Multi-Sectoral Action Plan for Non-Communicable Diseases 2020-2030” om obesitas te bestrijden.

Dit actieplan heeft als doel om tegen 2030 de beschermende factoren voor NCD's te versterken/bevorderen, terwijl de risicofactoren verminderd worden. Dit zou moeten gebeuren door middel van een op bewijs gebaseerde benadering (evidence-based approach) met multi-sectorale acties om duurzame gedragsverandering mogelijk te maken, met een speciale focus op preventie. Het plan omvat 4 strategische actiegebieden, namelijk:

- 1: Het vestigen van effectief leiderschap en bestuur voor de implementatie van het Strategische Multi-Sectorale Actieplan (MAP) voor de preventie en controle van NCD's.
- 2: Het versterken van NCD-surveillance, monitoring, evaluatie, rapportage en besluitvorming als onderdeel van de nationale informatiesystemen voor gezondheid.
- 3: Het verminderen van NCD-risicofactoren, het bevorderen van beschermende factoren en het aanpakken van de Sociale en Milieu Determinanten van Gezondheid.
- 4: Het versterken van de integratie van preventieve en curatieve diensten voor de effectieve behandeling van NCD's, inclusief zelfmanagement.

---

¹² Er is sprake van een hoge bloeddruk bij volwassenen indien de systolische bloeddruk ≥ 140 mmHg is en/of de diastolische bloeddruk ≥ 90 mmHg²⁶.

¹³ GOA Gezondheidsstatistieken 2016/2017, Deelrapport Gezondheidsstatistieken

Voor wat betreft de verschillende initiatieven, zijn er onder andere programma's op scholen en in gemeenschappen die zich richten op het bevorderen van gezonde levensstijlkeuzes en het bieden van ondersteuning aan mensen die proberen af te vallen. Er zijn ook campagnes gestart om het bewustzijn over de risico's van obesitas te vergroten en om mensen aan te moedigen om meer te bewegen en gezonder te eten. Hieronder volgt een aantal van deze programma's en hun doel:

- *Scol Saludabel Aruba*: is een gezondheidsbevordering programma waar integraal en structureel gewerkt wordt aan een gezonde levensstijl bij kinderen.
- *Cool2BFit interventieprogramma*: In overleg met de school, verpleegkundigen en artsen worden kinderen met obesitas tussen 8 en 12 jaar geholpen.
- *Jump18*: dit programma richt zich op gezond gedrag en lichamelijke activiteit bij kinderen tussen de 4 en 18 jaar oud.
- *Prisma trainer*: is een groepseducatie programma speciaal ontwikkeld voor mensen met diabetes type 2.
- *Healthy Lifestyle Center Aruba*: heeft als doel om het algehele welzijn van de Arubaanse gemeenschap te verbeteren door middel van een gezondere en actievere levensstijl te bevorderen.
- *Verschillende 'social media' preventie campagnes* omtrent o.a. zoutverlaging en suikerverlaging.

2. Economische effecten

Het is van groot belang om inzicht te hebben in de langetermijneffecten van overgewicht en obesitas om (toekomstige) kosten te mitigeren. Het meten van de economische impact van NCD's helpt ons de reikwijdte van de impact van een ziekte, de dringendheid van de actie en de kosten van het niet handelen te begrijpen. Het berekenen van de economische impact van obesitas omvat het analyseren van verschillende factoren die bijdragen aan zowel de directe als indirecte kosten die gepaard gaan met obesitas. Hierna volgen de componenten die betrokken zijn bij het berekenen van de economische impact van obesitas:

1. Directe medische kosten:

Gezondheidsuitgaven: Dit omvat kosten die verband houden met medische behandeling, ziekenhuisopname, bezoeken aan artsen, medicijnen en chirurgische ingrepen die rechtstreeks toe te schrijven zijn aan obesitas gerelateerde aandoeningen zoals diabetes, hartziekten en gewrichtsproblemen.

2. Indirecte kosten:

a. Productiviteitsverlies: dit omvat de economische impact/kosten van verminderde productiviteit als gevolg van obesitas gerelateerd ziekteverzuim, presentisme (verminderde productiviteit op het werk tijdens ziekte) en arbeidsongeschiktheid.

b. Vroegtijdige sterfte: dit omvat een schatting van de kosten van het verlies aan economische productiviteit als gevolg van vroegtijdige sterfgevallen veroorzaakt door obesitas gerelateerde aandoeningen.

c. Kosten voor mantelzorgers: zijn de kosten die gepaard gaan met informele zorgverlening door familieleden of vrienden aan personen die getroffen zijn door obesitas gerelateerde ziekten.

3. Ontastbare kosten:

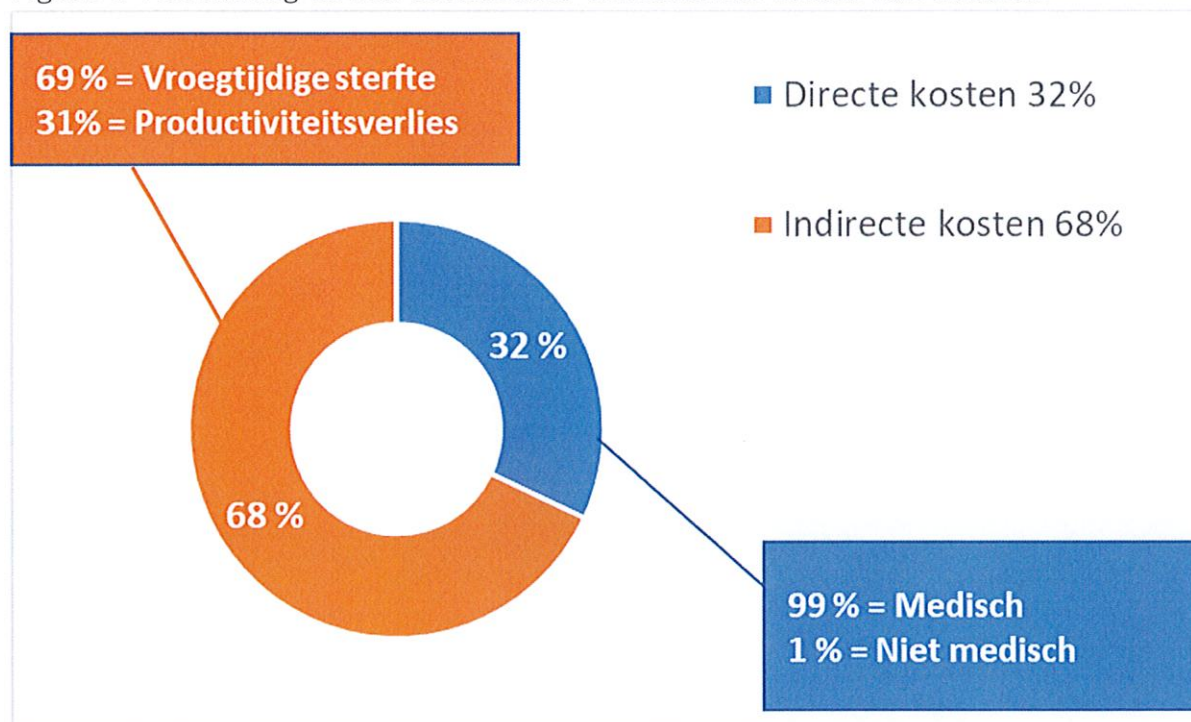
Pijn en lijden: Hoewel moeilijk te kwantificeren, moet rekening worden gehouden met de ontastbare kosten van pijn, lijden en verminderde kwaliteit van leven bij mensen met obesitas en hun families.

Gezien het feit dat de ontastbare kosten heel moeilijk zijn om te kwantificeren, zal in het kader van dit advies slechts door middel van de directe en indirecte kosten geprobeerd worden om de economische impact van obesitas te schatten/berekenen. Dit zal geschieden met behulp van het model in figuur 1.

Onderstaande figuur 1 is gebaseerd op het ontwikkelde model¹⁴ van het onderzoek dat gedaan is door o.a. het 'World Obesity Federation'¹⁵, 'RTI International'¹⁶ en de 'University of California' om de economische impact van overgewicht en obesitas vanuit een maatschappelijk perspectief te schatten. Het model is verdeeld in twee componenten: directe economische impact en indirecte economische impact. De verdere uitleg van het model is te vinden in bijlage 1.

Figuur 1 Verhouding directe en indirecte economische kosten van obesitas

Bron: Onderzoek - The Economic Impact of Overweight & Obesity in 2020 and 2060

Zoals aangegeven in figuur 1, zijn de indirecte kosten voor de economie aanzienlijk hoger dan de directe kosten.

Volgens schattingen van de experts in het veld, gaat rond **80 procent** van het AZV-budget naar kosten die gerelateerd zijn aan NCD's¹⁷. Dit betekent dat in

¹⁴ 'The Economic Impact of Overweight & Obesity in 2020 and 2060'

<https://www.worldobesity.org/news/economic-cost-of-overweight-and-obesity-set-to-reach-3.3-of-global-gdp-by-2060>

¹⁵ De 'World Obesity Federatio' is een wereldwijde non-profit organisatie die tot doel heeft om wereldwijd obesitas te verminderen en te voorkomen door het bevorderen van onderzoek, onderwijs en belangenbehartiging.

¹⁶ RTI – Research Triangle Institute is een onafhankelijk non-profit onderzoeksinstituut dat zich richt op het verbeteren van de menselijke conditie.

¹⁷ De AZV heeft echter tot op heden nog geen onderzoek gedaan hieromtrent waardoor er geen concrete cijfers hierover beschikbaar zijn.

2022, AWG 370 miljoen besteed is aan medische kosten gerelateerd aan obesitas. Conform voornoemde model zijn de directe kosten slechts 32 procent van de economische effecten (kosten) van obesitas, waardoor dus de directe kosten van obesitas in 2022, AWG 374 miljoen bedragen. Voor wat betreft de indirecte kosten, bedragen deze volgens voornoemd model 68 procent, waardoor dus in totaal AWG 795 miljoen hieraan besteed wordt, namelijk AWG 548 miljoen aan vroegtijdige sterfte en AWG 247 miljoen aan productiviteitsverlies. Samen zijn de directe en indirecte kosten in totaal AWG 1.169 miljoen per jaar, wat equivalent is aan 18 procent van de GDP¹⁸ of AWG 10.360 per inwoner per jaar.

Voornoemde cijfers die hier worden gepresenteerd zijn slechts indicatief en hebben ook enkele beperkingen. Ten eerste zijn er verschillende gevolgen van obesitas, zowel gerelateerd aan gezondheidszorg als niet-gerelateerd aan gezondheidszorg, die niet zijn meegenomen in het model. Bovendien zijn de voornoemde schattingen gebaseerd op de huidige obesitas cijfers, waardoor de kans bestaat dat deze huidige trends in de toekomst alsnog zouden kunnen veranderen, een mogelijke effectievere behandeling en zelfs externe factoren (bijv. COVID-19) kunnen ook van invloed zijn in de toekomst.

---

¹⁸ Centrale Bank van Aruba - Economic Outlook March 2023 - <https://www.cbaruba.org/readBlob.do?id=13411#:~:text=In%202022%2C%20the%20Aruban%20economy,surpassing%202019%20by%207.1%20percent.>

3. Zorgelijke aandachtspunten van de Raad m.b.t. obesitas

Obesitas is een complex probleem dat niet alleen kan worden opgelost door simpelweg naar voeding en eetgewoontes te kijken. Het heeft een diepere culturele, opvoedkundige en sociaaleconomische oorzaak. Om dit probleem aan te pakken, moet er verder gekeken worden dan alleen het informeren van mensen over de hoeveelheid suiker in hun voeding, het oplossen hiervan vraagt namelijk politieke keuzes en strenge en sterke regulerende kaders vanuit de overheid.

Het is belangrijk om te begrijpen dat obesitas niet alleen een individueel probleem is, maar ook een maatschappelijk probleem. Het is een probleem dat iedereen aangaat en waar iedereen verantwoordelijkheid voor moet nemen. Dit betekent dat als samenleving gekeken moet worden naar manieren om de oorzaken van obesitas aan te pakken. Naar aanleiding hiervan wil de Raad middels dit advies een aantal zorgelijke aandachtspunten benadrukken, namelijk:

Voedingsnormen en richtlijnen voor scholen en andere instellingen

Voedingsnormen en richtlijnen voor scholen en andere instellingen zijn essentieel voor het bevorderen van gezonde eetgewoonten en het voorkomen van gezondheidsproblemen die verband houden met voeding. Deze normen bieden een kader voor het aanbieden van voedzame maaltijden en snacks, terwijl de beschikbaarheid van ongezonde opties wordt beperkt. Het belang van een gezonde levensstijl in het schoolcurriculum kan niet worden onderschat. Het is essentieel dat er aandacht wordt besteed aan bewustwording op dit gebied. De Raad heeft begrepen dat huidige programma's zoals de 'Scol Saludabel Aruba' helaas niet verplicht is in het kleuter- en basisonderwijs. Schoolbesturen mogen namelijk zelf bepalen of ze hierbij participeren of niet en ook in welke vorm dan ook. Dit is volgens de Raad een gemiste kans om al vanaf een vroege leeftijd (op kleuter en basisscholen), een cruciale rol te kunnen spelen, bij het aanpakken en voorkomen van obesitas bij kinderen en een positieve invloed op de levenslange gezondheid van een kind/individu te hebben. Dezelfde programma's zouden kunnen worden toegepast op particuliere instellingen en 'traimerdias' die kinderopvang en naschoolse opvang bieden.

Inrichting van de fysieke (leef)omgeving

Eén van de belangrijkste oorzaken van obesitas is hoe de fysieke (leef)omgeving opgericht is. Op Aruba zijn er geen zonering wetten om de dichtheid van ongezonde eetgelegenheden en 'minimarkets' te reguleren en limieten vast te stellen voor wat betreft het aantal ongezonde eetgelegenheden en 'minimarkets' die toegestaan mogen zijn binnen een bepaald geografisch gebied, zoals een buurt of stadsdeel. We leven in een wereld waarin voedsel overal verkrijgbaar is

en waarin het vaak goedkoper en gemakkelijker is om ongezond voedsel/eten te kopen dan gezond voedsel/eten. Dit betekent dat mensen vaak onbewust worden blootgesteld aan ongezonde voeding en dat het dan moeilijker kan zijn om gezonde keuzes te maken. Hoewel culturele invloeden een belangrijk onderdeel zijn van de identiteit van een land, kunnen ze ook een negatieve invloed hebben op de volksgezondheid. Het is belangrijk om te erkennen dat culturele tradities en voeding een bron van trots en identiteit zijn voor gemeenschappen en dat ze gevierd moeten worden. Echter, is de Raad van mening dat bewustwording van de noodzaak om culturele tradities in evenwicht te brengen met gezondheidsoverwegingen, noodzakelijk is.

Het gebrek aan voedsel labeling

Een belangrijk punt uit bezorgdheid, volgens de Raad, maar ook volgens stakeholders binnen het veld, is dat de Arubaanse samenleving over het algemeen helaas niet goed geïnformeerd is en/of de kennis niet heeft over wat (on)gezonde voedsel is, men weet vaak niet wat men koopt en dus of het goed of slecht is voor de gezondheid. Door voedsel labeling te introduceren zou dit verbeterd kunnen worden, aangezien duidelijke en informatieve voedsel labels consumenten namelijk in staat stellen om gezondere voedselkeuzes te maken en beter inzicht te krijgen in de voedingswaarde van de producten die ze kopen. Het bestrijden van obesitas door middel van voedsel labeling vereist een combinatie van overheidsregulering. Dit houdt in handhaving van labeling regels en standaarden om ervoor te zorgen dat fabrikanten nauwkeurig en consistent voedingsinformatie verstrekken, daarnaast vereist dit samenwerking in de industrie voor consumenteneducatie (dit moet ook gelden voor zowel de lokale als geïmporteerde producten).

Ontbrekende regulering van voedselmarketing

Voedselmarketing speelt een belangrijke rol bij het beïnvloeden van voedingskeuzes en kan bijdragen aan de obesitas-epidemie. De impact van voedselmarketing op obesitas is groot en heeft invloed op mensen van alle leeftijden, vooral kinderen. Voedselbedrijven richten hun marketinginspanningen vaak op kinderen - bij schoolkantines en sportevenementen etc. - die niet over de cognitieve vaardigheden beschikken om de persuasieve bedoeling van reclame volledig te begrijpen, hetgeen kan leiden tot de vorming van voedselvoorkeuren van kinderen door positieve emoties, personages en plezier te associëren met ongezonde producten¹⁹. Daarnaast wordt door digitale marketing, waaronder sociale media, online games en apps, kinderen en volwassenen blootgesteld op nieuwe en 'not to miss' manieren van

---

¹⁹ Denk aan 'happy meals' die kinderspeelgoed aanbieden bij het kopen van hun producten, terwijl gezonde voeding opties dit niet aanbieden.

reclame, waardoor het voor ouders moeilijk is om dit te controleren en te beheersen met alle gevolgen van dien. Het ontbreken van marketingregulering kan inderdaad een aanzienlijke invloed hebben op de prevalentie van obesitas en vereist een gebalanceerde aanpak die zowel de vrijheid van de markt respecteert als de gezondheidsbelangen van de bevolking beschermt.

Het ontbreken van een handel- en fiscaal beleid

Handel- en fiscaal beleid heeft een belangrijke rol bij het bestrijden van obesitas doordat deze de beschikbaarheid en betaalbaarheid van gezond en ongezond voedsel kan beïnvloeden. Suiker- en frisdrankbelasting (SSB) is een goed voorbeeld van zo'n fiscaal beleid. Vanaf februari 2023 waren nationale SSB-belastingen van kracht in 106 landen en gebieden, die 52 procent van de wereldbevolking bestrijken²⁰. Nieuw bewijs uit Mexico en het Verenigd Koninkrijk toont aan dat belastingen op suikerhoudende dranken tot verminderde obesitas leiden, vooral bij tienermeisjes²¹. Deze belastingen kunnen namelijk aan de ene kant de consumptie hiervan verminderen, terwijl het aan de andere kant inkomsten genereert voor gezondheidsprogramma's en om fabrikanten te stimuleren om hun producten te hervormen en het suikergehalte te verlagen.

Samenwerking tussen alle instanties in de strijd tegen obesitas

Een ander punt uit bezorgdheid van zowel de Raad als van de stakeholders binnen het veld, is het gebrek aan samenwerking en informatie-uitwisseling tussen overheidsinstellingen en andere instanties die aan het aanpakken van obesitas werken. Dit vormt een significante barrière/knelpunt voor een effectieve aanpak op het gebied van preventie en controle van obesitas. Daarnaast is er nog steeds geen centraal coördinerend orgaan die verantwoordelijk is voor het toezichthouden en het coördineren van inspanningen tussen overheidsinstanties, zoals reeds gesuggereerd is in het rapport "NATIONAAL PLAN ARUBA 2009-2018 voor de strijd tegen overgewicht, obesitas en gerelateerde gezondheidsproblemen" van 2008.

Gebrek aan middelen en personeel

Voor wat betreft het aantal middelen en het aantal personeel bij overheidsdiensten en stichtingen in het kader van preventie en bestrijding van obesitas, bestaat er volgens de stakeholders binnen het veld een tekort hieraan. Ook dit tekort vormt een uitdaging voor de effectieve aanpak van obesitas op Aruba en verdient dus ook de nodige aandacht.

---

²⁰ <https://blogs.worldbank.org/health/are-you-paying-taxes-sugary-drinks-half-worlds-population-does-and-here-why-it-makes-sense>

²¹ <https://journals.plos.org/plosmedicine/article?id=10.1371/journal.pmed.1004160>

4. Conclusies en aanbevelingen

De Raad is van mening dat de alarmerende obesitasproblematiek op Aruba een zorgwekkende kwestie is, die dringend aandacht vereist. De data over obesitas heeft een duidelijk beeld dat Aruba geconfronteerd wordt met het feit dat bijna de helft van haar bevolking (46 procent) aan obesitas lijdt, wat ernstige gevolgen heeft voor de gezondheid en het welzijn van de bevolking, maar ook voor de duurzaamheid van de zorgstelsel en de productiviteit en participatie van de burgers. Obesitas is een aandoening waarbij er sprake is van overmatige ophoping van vet in het lichaam. Het wordt vaak veroorzaakt door een combinatie van factoren, waaronder ongezonde voedingsgewoonten, gebrek aan lichaamsbeweging, genetische aanleg en het gebrek aan effectieve/efficiënte preventieve en directe beleidsmaatregelen. Op Aruba zijn deze factoren allemaal aanwezig en dragen bij aan het alarmerend hoge percentage mensen (bijna de helft van de totale bevolking) met overgewicht/obesitas.

Eén van de belangrijkste oorzaken van obesitas op Aruba is het wijdverbreide aanbod van ongezonde voeding. Ongezonde eetgelegenheden zijn overal te vinden, waardoor ongezonde eten/voeding toegankelijker wordt/makkelijker te verkrijgen is. Ongezonde voeding is meestal hoog in calorieën, vet en suiker, wat bijdraagt aan gewichtstoename en obesitas. Daarnaast speelt het gebrek aan lichaamsbeweging een grote rol bij de obesitasproblematiek op Aruba. Veel mensen leiden namelijk een sedentaire levensstijl, die al in de beginjaren op scholen begint, waarbij er weinig aan fysieke activiteit gedaan en/of gestimuleerd wordt. Dit kan leiden tot gewichtstoename en een verhoogd risico op obesitas en andere gezondheidsproblemen. Tevens moet er gesteld worden dat het stimuleren van een gezond levensstijl veel meer bevorderd dient te worden.

De gevolgen van obesitas zijn ernstig en kunnen leiden tot verschillende gezondheidsproblemen. Mensen met obesitas hebben een verhoogd risico op hartaandoeningen, diabetes type 2, hoge bloeddruk, gewrichtsproblemen en andere chronische aandoeningen. Daarnaast kan obesitas ook leiden tot psychische problemen, zoals een laag zelfbeeld en depressie. De cijfers tonen schrikwekkende hoge aantallen van al deze ziekten op Aruba (zie hoofdstuk 1).

De Raad is verder van mening dat de Arubaanse bevolking helaas (nog) niet (genoeg) bewust is van de ernst van dit probleem. Er is namelijk weinig besef meer van wat gezond gewicht is, omdat bijna iedereen overgewicht of obees is en dus helaas als de “normale norm” gezien/gepercipieerd wordt. Er is over het algemeen weinig belangstelling bij de bevolking voor bewustwording met betrekking tot voeding, lichaamsbeweging, levensstijl en het verband hiermee met bepaalde ziektes. Hoewel er positieve particuliere initiatieven zijn op het

gebied van voeding en lichaamsbeweging, worden deze door organisaties gefragmenteerd gedaan, blijven deze beperkt in omvang en/of ervaren deze continuïteitsproblemen. De bevolking neemt/draagt zelf te weinig verantwoordelijkheid voor diens gewicht en dus ook voor hun algemene gezondheid. Sommige burgers op Aruba hebben de neiging om snel naar een 'quick-fix' te grijpen (bijvoorbeeld chirurgische verwijdering van een groot deel van de maag), om vervolgens weer terug te vallen in oude gewoontes en dus zonder hun levensstijl aan te passen en gezondere keuzes te maken. Zulke operaties vereisen bovendien een goede nazorg in de vorm van onder andere psychologische ondersteuning, omdat dezen een aanzienlijke invloed kunnen hebben op de lichamelijke en emotionele gezondheid van een patiënt (het zorgt namelijk voor een verbeterde patiënttevredenheid en een betere algehele gezondheid). Echter, dit wordt niet door de AZV aangeboden en dus vergoed, waardoor vaak de gewenste resultaten van zulke operaties helaas niet bereikt worden.

De Raad is er van bewust dat het overwinnen van obesitas inderdaad een aanzienlijke uitdaging is/vormt die een serieuze en veelzijdige positieve benadering vereist, waarbij gezondheid en welzijn (een gezonde levensstijl) voor iedereen bevorderd wordt en waarbij stigmatisering en discriminatie geminimaliseerd wordt. Een positieve benadering voor het bestrijden van obesitas via overheidsbeleid, richt zich namelijk op het creëren van fysieke leefomgevingen en het bieden van kansen die het gemakkelijker maken voor mensen om gezonde keuzes te maken, terwijl individuele autonomie wordt gerespecteerd en zelfrespect wordt bevorderd. Dergelijk overheidsbeleid kan helpen om de focus te verleggen van gewichtsverlies naar algehele gezondheid en welzijn, waardoor de stigmatisering rond obesitas wordt verminderd en positieve, duurzame verandering op populatieniveau wordt bevorderd, zoals het nu is vastgesteld in de "National Multi-Sectoral Action Plan for Non-Communicable Diseases 2020-2030" plan.

De Raad is een voorstander van een positieve benadering ter bestrijding van obesitas (dus de bevordering van een gezonde levensstijl door middel van overheidsbeleid), maar aangezien deze strategieën in de afgelopen jaren beperkt succes hebben gehad, gelooft de Raad dat deze positieve benadering in combinatie moet zijn met directe rigide beleidsmaatregelen om de fysieke leefomgeving en beschikbaarheid van gezonde voeding opties te verbeteren (door ongezonde voedingsopties te beperken) en om het bewustzijn van de risico's van obesitas te vergroten.

Om de obesitasproblematiek op Aruba aan te pakken, wil de Raad de volgende aanbevelingen geven:

De AZV moet preventieve zorg bieden

De Raad is van mening dat één van de belangrijkste interventies die moet gebeuren om obesitas te bestrijden is de nodige aanpassingen in de Landsverordening Algemene Ziektekostenverzekering te doen zodat de AZV preventief en niet alleen maar curatief kan werken. Preventieve zorg is een essentieel onderdeel van een gezondheidszorgsysteem. Het richt zich namelijk op het voorkomen van ziektes en het bevorderen van een gezonde levensstijl. Het is belangrijk dat de AZV zich meer gaat richten op preventie. Momenteel ligt de nadruk voornamelijk op de curatieve zorg, wat betekent dat er pas actie wordt ondernomen nadat iemand ziek is geworden. Dit is natuurlijk belangrijk, maar het zou nog beter zijn als er meer aandacht wordt besteed aan het voorkomen van ziektes en gezondheidsproblemen.

Het toevoegen van preventieve zorg aan het takenpakket van de AZV zal niet alleen de gezondheid van individuen verbeteren, maar ook de algehele volksgezondheid bevorderen. Het zal ervoor zorgen dat minder mensen ziek worden en dat de kosten voor gezondheidszorg worden verlaagd.

Educatie verhogen (om bewustwording te creëren)

Het is belangrijk om bewustwording te creëren over de gevolgen van obesitas en het belang van een gezonde levensstijl. Dit brengt ons bij educatie, educatie (mate van kennis) en obesitas zijn twee onderwerpen die vaak met elkaar in verband worden gebracht. Uit onderzoek²² blijkt namelijk dat er een verband bestaat tussen het opleidingsniveau en het risico op obesitas. Mensen met een lager opleidingsniveau hebben een grotere kans om obesitas te ontwikkelen dan mensen met een hoger opleidingsniveau, dit doordat mensen met een hoger opleidingsniveau vaak meer kennis en informatie over gezondheid en voeding hebben. Daarnaast hebben ze vaak meer financiële middelen om gezonde voeding te kopen en sportactiviteiten te beoefenen. Door kinderen al op jonge leeftijd te leren over (het belang) van gezonde voeding en van voldoende beweging (het leiden van een gezonde levensstijl), kan het risico op obesitas op latere leeftijd worden verminderd. De regering moet ingrijpen zodat programma's zoals de 'Scol

---

²² 'Socioeconomic Status and Obesity' - Pampel 2012.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3298576/>

'Education and Obesity' - Ross en Mirowsky 2011.

[https://books.google.nl/books?hl=en&lr=&id=2EihtUZgsnkC&oi=fnd&pg=PA235&dq=Education+and+Obesity%22+\(Ross+%26+Mirowsky,+2011&ots=eAmEu_1EFC&sig=TfvgB-4mLFmml77DpFhA2HfbxQ#v=onepage&q=Education%20and%20Obesity%22%20\(Ross%20%26%20Mirowsky%2C%202011&f=false](https://books.google.nl/books?hl=en&lr=&id=2EihtUZgsnkC&oi=fnd&pg=PA235&dq=Education+and+Obesity%22+(Ross+%26+Mirowsky,+2011&ots=eAmEu_1EFC&sig=TfvgB-4mLFmml77DpFhA2HfbxQ#v=onepage&q=Education%20and%20Obesity%22%20(Ross%20%26%20Mirowsky%2C%202011&f=false)

Saludabel Aruba' verplicht worden op echt alle scholen van Aruba (maar ook op alle kinder- en naschoolse opvangcentra). Daarnaast dienen er continu educatie- en voorlichtingscampagnes gedaan te worden via verschillende media en platforms, maar ook via bijvoorbeeld workshops om de nodige kennis en informatie te verspreiden onder alle leeftijdsgroepen binnen de bevolking.

Samenwerking tussen overheidsinstellingen en andere instanties versterken

Installering en/of versterking van een (nieuwe) overheidsinstantie die de rol neemt van een centraal coördinerend orgaan (bijvoorbeeld een obesitas autoriteit) in de voorkoming en bestrijding van obesitas is raadzaam. Het gebrek aan samenwerking tussen overheidsinstellingen en andere instanties bij de aanpak van obesitas of het nu gaat om o.a. gescheiden verantwoordelijkheid, competitie om middelen of beleidssilo's vormt een aanzienlijke uitdaging bij het bestrijden van dit complexe volksgezondheidsprobleem. Deze (nieuwe) overheidsinstantie zou door middel van bijvoorbeeld een 'mission-driven innovation approach'²³ opgericht moeten worden, waarbij alle stakeholders op een lijn gebracht worden voor een gemeenschappelijk sociaal doel. Daarnaast zou deze (nieuwe) coördinerende overheidsinstantie de volgende taken moeten hebben/vervullen namelijk: advies en ondersteuning geven, prioriteiten moeten stellen, het delen van gegevens en toegang tot onderzoek en informatie tussen overheidsinstellingen faciliteren en instanties verantwoordelijk houden voor hun bijdrage.

Een gezonde en actieve levensstijl promoveren

De regering moet sterk investeren in het aanbieden van sport- en recreatieve activiteiten voor alle leeftijdsgroepen, het verbeteren van de infrastructuur voor fietsen en wandelen, het stimuleren van groene ruimtes en het integreren van lichaamsbeweging in het dagelijks leven. Daarnaast is het belangrijk dat lichamelijke opvoeding op scholen niet alleen wordt gezien als een bijzaak, maar als een integraal onderdeel van het onderwijsproces. Scholen moeten voldoende tijd en middelen toewijzen aan lichamelijke opvoeding en ervoor zorgen dat gekwalificeerde leraren beschikbaar zijn om de lessen te geven. De overheid moet ervoor zorgen dat alle scholen op Aruba over een adequate gymzaal en alle buurten over een buurthuis beschikken die alle benodigde apparatuur en voorzieningen heeft om een breed scala aan lichamelijke activiteiten en sporten te kunnen aanbieden. Deze gymzalen zouden daarnaast ook na schooltijd ook

---

²³ Een 'mission-driven innovation approach' verwijst naar de praktijk van het nastreven van innovatieve oplossingen en vooruitgang in technologie of bedrijfsvoering met een duidelijk en gedefinieerd doel of missie. Deze aanpak houdt in dat innovatie-inspanningen worden afgestemd op specifieke maatschappelijke of milieudoelen, vaak gerelateerd aan sociale impact, duurzaamheid of het aanpakken van urgente mondiale uitdagingen.

door o.a. sportverenigingen gebruikt kunnen worden. Overheidsinstanties o.a. de IBISA zouden bijvoorbeeld in samenwerking met de buurthuizen meer kunnen doen voor het stimuleren en organiseren van (inclusieve) gezinsactiviteiten, gemeenschapsprogramma's en evenementen om een actieve levensstijl te bevorderen onder alle leeftijdsgroepen in de samenleving.

Bevorderen van gezonde (leef)omgeving

Beleidsmaatregelen met betrekking tot ruimtelijke orde en ontwerp kunnen een cruciale rol spelen bij het aanpakken en voorkomen van obesitas. Naast het aanbieden van fietsen en wandelen etc., is zonerings- en grondgebruiksbeleid cruciaal. Deze beleidsmaatregelen zijn een essentieel onderdeel van inspanningen om omgevingen te creëren die gezond gedrag ondersteunen, obesitaspercentages verminderen en het algehele welzijn van gemeenschappen verbeteren. De Raad is van mening dat dit hierdoor prioriteit dient te krijgen.

Introduceren van voedsel labeling

Beleidsmaatregelen met betrekking tot voedsel labeling zijn essentieel om ervoor te zorgen dat consumenten toegang hebben tot duidelijke en begrijpelijk informatie over de voedingsmiddelen die ze kopen en consumeren (dit geldt voor zowel lokale als geïmporteerde voedingsmiddelen). Deze beleidsmaatregelen hebben tot doel transparantie, voedselveiligheid en een juiste geïnformeerde besluitvorming te bevorderen en gaat hand in hand met het creëren van bewustwording. Deze aanbeveling impliceert dat de huidige “warenverordening”²⁴ die bepaald aan welke eisen voedingsmiddelen en andere producten moeten voldoen om de gezondheid en veiligheid van de consument niet in gevaar te brengen, hoog waarschijnlijk herzien moet worden. Bovendien moet de “warenverordening” ook voldoen aan de huidige internationale normen die zijn vastgesteld door de Europese Unie en de Wereldhandelsorganisatie met betrekking tot gezondheid en voedselveiligheid van voedingsmiddelen en andere producten.

Regulering van voedselmarketing

Beleidsmaatregelen voor de regulering van voedselmarketing zijn belangrijk om consumenten te beschermen tegen misleidende of schadelijke marketingpraktijken, met name gericht op kinderen en om de bevordering van gezonde eetgewoontes te ondersteunen. Een voorbeeld hiervan zou zijn een verbod op ongezonde voedselreclame op scholen zowel in het aanbod, via reclame, displays of promotie-evenementen. Daarnaast is het belangrijk dat

---

²⁴ <https://www.overheid.aw/bestuur-organisatie/wetteksten-0707-gezondheidstoezicht-op-producten-41893/item/0707gt96012-warenverordening-8883.html>

scholen zich bewust zijn van de negatieve effecten van ongezonde voedselreclame (in principe moet dit al geregeld zijn in het programma van de ‘Scol Saludabel Aruba’). Zij moeten ervoor zorgen voor een gezond aanbod in de kantines en automaten, zodat ze bijdragen aan een gezonde levensstijl van hun leerlingen.

Introduceren van handel- en fiscaal beleid gericht op het verminderen van de prevalentie van obesitas.

De introductie van handels- en fiscaal beleid gericht op het verminderen van de prevalentie van obesitas is noodzakelijk. De ‘sugartax’ is een beleid dat in andere delen van de wereld positieve resultaten heeft opgeleverd en momenteel veel wordt toegepast²⁵. Extra belastingen op alle producten die een te hoog gehalte aan suiker bevatten kunnen mensen aanmoedigen om voor gezondere alternatieven te kiezen en dus ongezondere keuzes af te wijzen. Daarnaast zou de opbrengst van die ‘sugartax’ bestemd kunnen worden voor initiatieven op het gebied van volksgezondheid. Deze opbrengst zal moeten worden gebruikt om o.a. programma's te financieren die gezonde voeding, lichaamsbeweging en educatie over de risico's van overmatige suikerconsumptie bevorderen. In de regio zijn er verschillende landen die gezien het feit dat obesitas uit de hand loopt, hebben gekozen om een ‘sugartax’ te introduceren. Het laatste land dat dit deed was Colombia, hier is de zogenaamde “gezonde belasting” geïntroduceerd²⁶. Verder zou de regering van Aruba, subsidies of belastingvoordelen aan lokale producenten kunnen geven die gezonde voeding produceren om de prijzen van gezonde voedingsmiddelen zoals groenten, fruit en volkorenproducten attractief te maken. Subsidies voor gezondere schoolmaaltijden zou ook een optie kunnen zijn, zodat er financiële ondersteuning aan scholen wordt gegeven om gezondere maaltijden te serveren die voldoen aan specifieke voedingsnormen. Tot slot vindt de Raad dat de evaluatie en monitoring van de impact van geïmplementeerde fiscale en handelsbeleidsmaatregelen op voedselconsumptie, voedingskeuzes en obesitaspercentages belangrijk zijn om op ‘evidence based’ gebaseerde aanpassingen te maken.

Verstrekken van de benodigde middelen en personeel

Het succes bij het aanpakken van obesitas hangt af van de beschikbaarheid van de benodigde middelen en de inzet van voldoende gekwalificeerd personeel, beide vormen nu een uitdaging, aangezien er hier een tekort aan is. Het is belangrijk dat de regering, gezondheidsorganisaties en zelfs de particuliere sector

---

²⁵ <https://blogs.worldbank.org/health/are-you-paying-taxes-sugary-drinks-half-worlds-population-does-and-here-why-it-makes-sense>

²⁶ Deze volksgezondheidsmaatregel legt een aanvankelijke progressieve belasting van 10% op aan een reeks ultra bewerkte voedingsmiddelen en bereidingen, zoals suikerhoudende dranken, snoep of sommige vleeswaren. <https://elpais.com/america-colombia/2023-11-01/el-impuesto-saludable-mas-ambicioso-de-latinoamerica-se-estrena-en-colombia.html>

samenwerken om de nodige middelen en personeel te verstrekken om voornoemde beleidsmaatregelen te kunnen implementeren om de volksgezondheid te verbeteren. Preventie en behandeling van obesitas zijn lange termijn inspanningen die aanzienlijke investeringen vereisen, na jaren verwaarloosd te zijn geweest.

Resumerend/Slotwoord

De alarmerende obesitasproblematiek op Aruba is een serieuze uitdaging die dringend aandacht vereist. Het oplossen van de obesitasproblematiek vereist dus een verandering in onze samenleving en een gezamenlijke inspanning van overheid, bedrijven en individuen. Door bewustwording te creëren, gezonde voedingsmiddelen te bevorderen, lichaamsbeweging te stimuleren, directe rigide beleidsmaatregelen te nemen (zoals introduceren van voedsel labeling en handel- en fiscaal beleid gericht op het verminderen van de prevalentie van obesitas en het reguleren van voedselmarketing) en samen te werken met alle betrokken partijen, kunnen we de strijd tegen obesitas winnen en een gezondere toekomst voor Aruba creëren.

Oranjestad, 8 december 2023

Dhr. Tristan Every
Voorzitter
Sociaal Economische Raad

Dhr. drs. Felix R.E. Bijlhout
Algemeen Secretaris
Sociaal Economische Raad

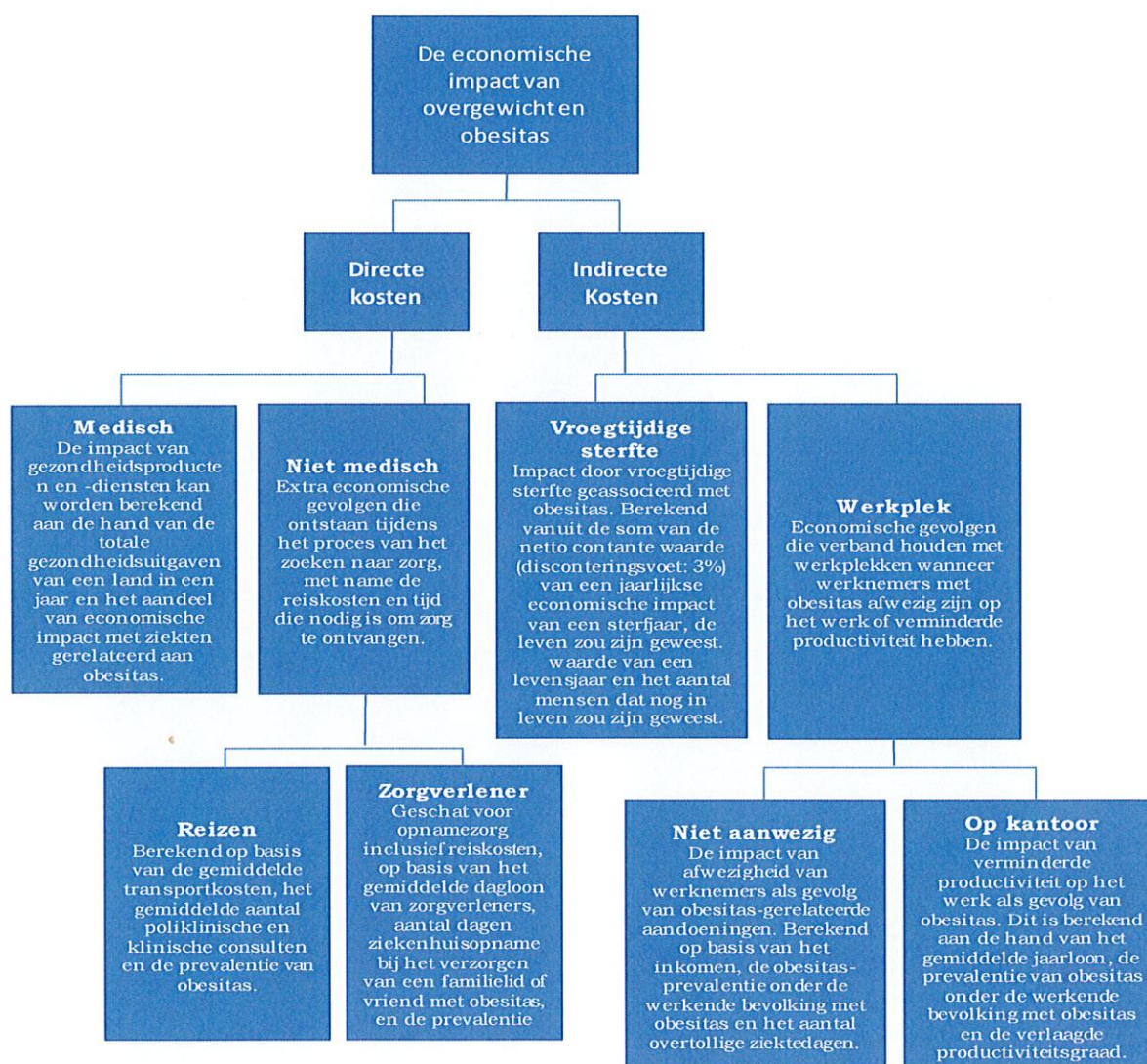
Bijlage 1.

Het Model voor het schatten van de economische impact van overgewicht en obesitas is onderverdeeld in twee componenten: directe economische impact en indirecte economische impact.

Directe economische impact omvat de kosten van de gezondheidszorg gerelateerd aan obesitas.

Indirecte economische impact omvat de kosten van productiviteitsverlies en vermindering van menselijk kapitaal door vroegtijdige sterfte.

Verder worden de sub componenten van het model verder toegelicht in de onderstaande figuur.

Aan de hand van het model dat hier is beschreven, heeft de SER de economische impact van overgewicht en obesitas in 2022 onderzocht en afgeleid. Deze wordt gepresenteerd in hoofdstuk 2.

L.G. Smith Boulevard 134, Oranjestad, Aruba
Telefoon: (297) 583-2713
Fax: (297) 5838956